

Hoogeloon e. a.

De burgemeester van Hoogeloon handelde als ambtenaar van den burgerlijken stand verkeerd, door niet te willen aannemen een bewijs van overlijden, afgegeven door den Heer Cramer, arts te Bladde. Bij schrijven van blaank 1894 A. nr heb ik hem op zijne verkeerde handelwijze gewezen.

Den 23 Augustus 1899 bezocht ik deze gemeente. Van uit het laagement „van blot“ te Lersel, reed ik over Steensel, Veld, haven, Zeelst, Berle en Wintelre naar Esfern, alwaar ik een ontbijt had besteld in de herberg van Peters, recht tegen over het Raadhuis, van daar reed ik naar Hoogeloon, om later via Slapert en Duirel naar Lersel terug te keeren.

Op het Raadhuis vond ik B. en W.; de wethouder Brees heeft een vrede dronkmanusneus; ik hoorde 3 mans stem niet; hij maakte geen aangename indruk.

Ik begon, met wat te gaardt of men welk had gemaakt van de administratie, naar aanleiding van de opmerkingen, waaraan toe mijn bezoch in 1895 had aanleiding gegeven; het mijn leederven moest ik ervaren, dat men zo gaard als niets veranderd had.

Ik was er vervolgens op den Burgemeester op, dat hij had te zorgen, dat dit jaar de rekening over 1898 en de bevooring voor 1900 bij G. S. in te nemen, en dat daartoe het voorgeschreven model gebruikt werd.

Van B. en W. vernam ik, dat jaarlijks als sluitpost f400 op de bevooring van Hoogeloon en Casteren werd uitgebracht; omdat dan later bleek, dat men het zonder hoofdelijken onslag kon stellen, werd die dan niet gegeven.

De Gemeente Hoogeloon heeft twee afdelingen: Hoogeloon en Casteren - en Slapert. Toen de regeling dier afdelingen gemaakt werd, was Hoogeloon rijk en Slapert arm; nu is het juist omgekeerd: Slapert is zeer rijk, terwijl Hoogeloon moeite heeft om rond te komen.

De sigarenmakers van Hoogeloon en van Slapert verdragen zich niet; die uit Hoogeloon kunnen niet in Slapert te komen; die uit Slapert worden uit Hoogeloon uitgezetseld, wanneer

Hoogeloon c. a.

zij ziele daar waagen. — De sigarenmakers uit Hooge-
loon zijn allen van daar geboortig; ze opdragen zich goed,
en open hun loon aan water of maeder af. —

De sigarenfabrikant K. van Lyndhaven bracht op zijn
fabriek te Zlapert veend merkwolk; deze brachten een
verkeerden geest onder het merkwolk uit Zlapert zelf;
die heeren betalen nu teluis verstogeld en spelen den heer van
de rest, houden maandag enz. enz.

Van de raadsleden waren er 2 in Hoogeloon, nl de twee
welhouders, 2 in Casteren, en 3 in Zlapert, onder welke
de burgemeester.

De burgemeester heeft van den raadshier Sasfen uit
s Bosch diens buitengewerd; dit buiten werd in 1850
geboord door Baron van Schenk van Nydeggen, ruulend
priester; gresyde heer van Schenk was eedlijks kapelaan te
Zleusden; hij deed aldaar met zijn groote vermogen 4 ton,
wel goed; dan de pastoor van Zleusden stierf was van Schenk
aan de heert om pastoor te worden, en haefte in Zleusden te
worden benaemd. — Toen hij in zijne verwachting werd
te leure geseled, verliet hij zijn verklewing, open werd ruulend
priester, en bouwde zich den huis te Zlapert, alwaare hij
tot zijn dood in 1865 bleef woenen. — Hij was een lastig
man en wekte vele ongelukken in de gewangenis; hij pro-
cedeerde veel, en had dan elc Napoleon Sasfen tot sches-
caat; hij zijn overlijden bleek heb, dat hij, met voer hij gaen
zijner familie, elc Napoleon Sasfen tot heering en algeheel
erfgenaam had ingesteld van zijn heele vermogen, geëms
sueerd op 4 ton. Het grondberik in Hoogeloon bestrey
niet meer dan 45 Al. A., welke door de gheele gemeente
verspreid liggen; de Sasfen's kochten later ook gheue gronden
meer bij. — De familie Sasfen hield het herik in Hooge-
loon hij heb overlijden van hem vader eerst geuimen
hijd verdeeld, thans behouft het aan den raadshier
Sasfen te s Bosch.

Volgens den burgemeester was de naaste erfgenaam van den
Baron van Schenk, de enige dochter van diens broeder, gespro-
ten mit diens huwelyk mit heere meid uit ee eene ziekenrichting,
alwaare hij wegens delirium verpleegd werd; dat meisje

Hoogeloon c. a.

leevde later met den bankier Kerstens uit Tilburg. —
Kerens zouden er volgens B. en W. niet zijn in de gemeente;
er was een heishouden boerenliinderen, die te samen boerden,
na vroegtijdig hunne ouders verloren te hebben; dese kinderen
waren de ehtigen, die het niet breed hadden; wanneer men
hen echter verustelde, om van den arme bedeld te worden,
zouden ze het aanbod zeker haeghantig afwijzen. —

De burgemeester heeft pleid poudoir van den gemeente
raad, om naar beste weten de gemeentebestellingen, bespelen
enz te beheeren; het kwam mij voor, dat hij zich daarvoor
nog al moeite geeft. —

De burgemeester — secretaris is tevens sigarenfabri-
kant; hij heeft depots in verschillende steden van ons
land. Het werk her secretarie schijnt hij grootendeels
aan zijn 17 jarigen oudsten zoon over te laden.

Den 5 Maarch 1907 kwam ik weer in Hoogeloon.
Ik ging er van mit den Bosch heen; bezocht later ook nog
Vespen en kerde savonds naar den Bosch terug.

Ik naar gewoonte bracht ik ook nu weer de burgemeester zich
van het gesprek meester te maken, en Ik vernam van hem, dat
hij thans weer in Hoogeloon woont, schreiers tegenover het
Raadhuis, alwaare hij zich eene nette burgerwoning gebouwd heeft.
Hij heeft nog steeds eene sigarenfabriek met 20 werklieden; er
wordt thans veel naar sigaren geraayt, zoo dat hij heelmaal niet
meer behouft te reizen, om zijn product van de hand te zellen. —
Toch wordher weinig verdund, omdat de tabak zoo schromelijc
duer is. — In Hoogeloon is de geest van het merkwolk buiten
gewoen goed; veel beter dan in Zlapert; de Hoogeloonsele sigaren-
makers ~~keimen~~ ^{keimen} niet ~~naar~~ ⁱⁿ Zlapert, omdat ze zeker weten dat klap
te krijgen. De Kerensit Zlapert konnen wel in Hoogeloon, en die-
pen daar den boel nog al eens op; het zijn belden in "niet betalen"
en in "reiken ingooiden" wanneer men hen om betaling vraagt.
Blijkebaar geeft de burgemeester zich nog veel moeite in het be-
lang van de ontginningen van de gemeente; en plecht de gemeente
dare de veelken van.

Ik veelinde audientie aan Schaemakers, oud hoofd der
school en thans lid van den Raad; hij had allerlei quieren

Hoogeloon e.a.

tegen den burgemeester, die zich met de gemeenteraadsverkiezingen te veel bemiddelde, ten gevolge waarvan de kiezers niet vrij waren; die hem geen reglement van orde voor de raadszittingen wilde geven — die de motieven van den Raad niet voorlas ^{die} maar voor de leden ter insage legde enz. — Schoenmakers vreesde, dat hij dit jaar als raadslid weer zou vallen. —

Den Bierkuisbieder, van Gorp, klaagde, dat hij belemmerd was wegens overbreiding der dreanlewt. In raag, op welke manier hij een vergoeding zou kunnen krijgen. — De burgemeesters met de buich. zullen een vergoeding houden om te helpen, op welke manier zij het beste uitvoering zullen geven aan die voorschriften van het nieuwe reglement op de waterleidingen, waarbij het onderland der waterleidingen ten laste der gemeenten is gebracht.

De Loer van v. Eijck is thans candidaat gemeente secretaris en werkt voor de alre middelbaar staatsinrichting; het werk ter secretarie was ~~dit~~ goed bij, en goed verspreid. —

Den 19 April 1911 bezocht ik Hoogeloon, Vessem en Postelbeers. Ik reed er van uit Lindehaven heen, en keerde later via Best naar Lindehaven terug.

Burgemeester Klaes is met ingang van 20 April 1911 benoemd tot burgemeester van Wouwe; het is dus de laatste dag, dat hij als burgemeester van Hoogeloon fungeert. Zijn heengaan uit Hoogeloon wordt daar algemeen betreurd; dat hoorde ik raar van de nethouders, als van den pastoor en van het raadslid Schoenmakers (vroeger schoolhoofd te Hoogeloon), die beide op audientie kwamen. De verschillende kleen deelden mij nog mede, dat er niemand in Hoogeloon was, die Klaes als burgemeester zou kunnen opvolgen. De secretaris van Eijck is zeker voldoende behaaren, maar zijn gedrag laat te wensen over. Hij maakt nog steeds misbruik van sterken drank, en zou bl. Willems Dinsdag nog smoor, dronken geweest zijn! Klaes had hem nooit zó gezien, dat men zou kunnen zeggen, dat hij bepaald dronken was; maar nog in den laatste tijd was hij zekers zó geweest, dat hij te veel gedronken had, eens zelfs zó, dat Klaes hem gebreijpt had, hem van de secretarie te zullen weggooien, wanneer hij daar weer zó aankwam. Het is wel jammer, want hij maakt een goed hoofd hebben, en

Hoogeloon e.a.

steeds erg gewillig zijn. Financieel gaat hij er zeer hard voor zitten. Hij woont nog met zijn moeder, tegenover het Karaduis; na den dood zijns vaders werd diens sigarenfabriek direct geliquideerd; — zijn jongere broeder trok naar Lindehaven en is daar thans bureaucontroleur bij Philips. — Men zou een jaarre zien, dat er een harde weg kwam Klappert-Costeren — Netersel — Bladde — Huisel — Loop — Herde. — Wanneer men daarvoor de fondsen niet kan vinden, dan moet men een fietspad maken; ik geloof niet, dat men veel voor dezen mijn raad veeldt. —

In het huis van Mr. Sasfen te Klappert woont thans burgemeester Klaes; een oude pastoraansmeid met een 13 jarig nietige zijn huise, waarover, en bedienen tevens den burgemeester. —

Gemeenteontvanger voert thans persoonlijk zijn administratie en moet die vrij goed in orde hebben.

De nieuwe burgemeester krijgt dadelijk eschraan: vooreerst de bouw van een nieuwe schout, ^{te Hoogeloon} waarvoor men terrein in voorloop heeft; — en vervolgens het verpachten van de jacht te Klappert, welke Mr. Sasfen laat liggen; ik raadde te adverteeren in „den Nederlandschen Jaeger“ en de jacht te verhuren voor minstens zes jaren. Dat is de beste manier, om er een goeden prijs voor te bedingen. —

De gemeentelijke bezittingen brengen steeds minder op; daardoor wordt het noodzakelijk, voor de afdeling Klappert hoofdelijken aanslag te leggen; dat was tot nu toe nooit gebeurd. —

De waterleidingen lieten te wensen over; in de laatste drie jaren zou men zeer veel geld uitgegeven hebben, om ze in behoorlijken staat van onderhoud te brengen.

De sigarenindustrie gaat maar slapjes; de geest van de menschen, zoowel in Hoogeloon als in Klappert is zeer goed; beter dan voor enkele jaren terug; als men maar met de menschen weet om te gaan, en hen beleefden geschikt behandelt, laten zij zich gaarne een goede leiden.

Den 23 Juni 1916 bezocht ik per auto van uit Lindehaven de gemeenten Hoogeloon en Vessem.

Secretaris van Eijck blijft zich misdragen; hij maakt geregeld misbruik van drank; woont als het hem niet past de vergaderingen van Venle niet bij; als de administratie niet in orde is, dan raken de stukken zacht op de post, zoodat laatstelijk een register van den burgerlijken stand; hij kreest

Hoogeloon e.a.

met gelde, aa. 2 x f 5 kosten van buitengewone keuring van springstieren enz. In tegenwoordigheid van B. en W. hem geraden, om eervol ontslag te vragen als gemeente secretaris, en aan B. en W. verzocht, om, als hij het niet deed, hem door den Raad te doen ontslaan.

Eindeloze klachten over den slechten toestand der landwegen. Maar wat ik van B. en W. vernam, zal het best zijn wanneer een groot plan wordt op gemaakt, dat in tweemaal wordt uitgevoerd. Voor dadelijke uitvoering zou dan in aanmerking komen Hulsel-Bladel; Kester-Bladel; en Casteren-Blapert. Dan kregen de inwoners van drie kerkdorpen een harden weg, en kwamen in verbinding met de tram. — Na eenige jaren zou dan moeten volgen een harde weg Linge-Bladerde - Hulsel - Kester - Casteren - Hoogeloon, waarmede dan aan alle rechtmatige verlangens zou voldaan zijn. —

De landwegen zijn 8 winters bittersteelt; ze zijn ook veelal te smal. Zoveel mogelijk zijn overal fietspaden. —

De gemeente geeft zich veel moeite om de waterleidingen in goede staat te houden. Toch wordt langs de groote Westse waterschade geleden, door dat Oostbeers niet voldoende weeft; daardoor kan het water niet voldoende weeg.

De burgemeester maakt veel werk van de ontginningen; wat gedaan wordt, wordt behoorlijk beschreven en in kaart gebracht. Tot nu toe werden ontgonnen 250 H. A. het bosch en 55 H. A. het natuurewilde.

De natuurewiden kosten in aanleg ± f 250 de H. A.; bij de laatste verpachting werd circa f 100 de H. A. op gemaakt.

Men is met Staatsbosbeheer in correspondentie, om met staats hulp tot verdere bebouwing van het daarvoor geschikte terrein te komen. Het gemeentelijk bezit bedraagt 1468 H. A.!

De Maatschappij Ueberheeren (de Zuulle) zal een ontginningsplan maken van 50 H. A. bij Casteren het natuurewilde. Bovendien het uitbreiding van de bestaande ontginningen te Hoogeloon en Blapert.

Hoogeloon e.a.

Het gaat den boeren goed. — Een stoomzuivelfabriek voor de melk van 1100 koeien uit Casteren, Hoogeloon en Kester is te Hoogeloon in aanbouw.

Het landbouw onderwijs te Hoogeloon en Casteren wordt druk bezocht. — Van herhalingsonderwijs wordt veel werk gemaakt.

De sigaren industrie floreert; sigarenmakers verdienen f 7.50 à f 10. — Ten gevolge van den invloed der inkwartiering en van de Belgische vluchtelingen wordt er weer meer drank gebruikt dan vroeger. De moraliteit gaat achteruit; kortz kwamen nog twee onmettige geboorten voor.

Den 10 Augustus 1920 kwam ik weer in Hoogeloon. De verkiezingen brachten hier 4 nieuwe raadsleden en twee nieuwe wethouders.

Secretaris van Eijk mis draagt zich nog voortdurend, acht dagen geleden kwam de Burgemeester op het Raadhuis; hij vond daar alles open. In het fietsen hak traf, hij den secretaris slapende; zo zwaar beschenken, dat hij hem niet kon wakker krijgen!

Om in den woningnood te voorzien werden in Blapert 20, in Hoogeloon 12 en in Casteren 8 woningen gebouwd.

Men is in onderhandeling met het Rijk: men hoop van de Regering geld te bekomen voor de stichting van 6 barokrijen; alle boeren zullen de eerste 8 jaren geen rente betalen; daarna gedurende 24 jaren een armuteit, zoo dat zij na 32 jaren eigenaar zijn.

Men verlangt sterk naar de harde wegen (28 H. A.); in de kosten zal Noordbrabant 55% betalen, het Rijk 40%. Dit laatste bedrag moet nog door de Staten generaal worden gevatend. Men hoop begin 1921 te beseden.

Voor een vereeniging van Hoogeloon met Bladel zijn B. en W. blijkbaar niet te vinden.

De gemeente onderhandelt op het oogenblik met

Hoogeloon e.a.

den Heer Lovink, om aan den Staat ± 500 hl. A. van de Klapertsche heide te verkoopen; de Staat zou dan daarmede willen ~~aan~~ koopen ± 300 hl. A. meestal dennubosch, behoorende aan Baron van Eshelde te Brussel. Deze laatste profiteert blijkbaar van de valuta, en verkoopt al zijne possessies in Noord-Mabon; de boerderijen enz. aan de Witte zijn reeds verkocht.

Burgemeester Danken deelde mede, dat de grondstukken onder het Wilhelmina kanaal voor het water van de Beerse veel te klein is; de grondmij te Borsel had hem dat geschreven. Men geraden, een adres te zenden aan Waterstaat, en een afschrift daarvan aan Exped. Staten. De andere belanghebbenden, de gemeenten, Bladell, Oostelbeers en Vesslem maken dat adres ook bekenen.

De ontginningen (150 hl. A. bouw- en weiland) brachten in 1919 op $\text{f} 31994$. —

In Klapert moet een nieuwe kerk komen; de pastoor van Klapert hooft op een gemeentelijke bijdrage van $\text{f} 25.000$. —

Den 15 juli 1924 kwam ik weer in Hoogeloon. Het gaat hier gelukkig goed: de sigarenfabrikanten hebben druk werk, er zijn sinds twee jaar geen werklozen. Ook de landbouwers maken goede zaken.

De weg Bladell - Hulsel - Heerde is besteed, en moet in 1925 opgeleverd.

Burgemeester verklaart, dat de wegen Bladell - Hulsel, Klapert - Pastere, en Hulsel - Pastere - Hoogeloon ook nog zullen gebouwd worden. Door onderlinge jaloerie wordt de bouw van al die wegen lang vertraagd. Heer Danken er niet in toegestemd, dat de bouwer Bladell - Hulsel - Heerde vóór zijn, dan was er waarschijnlijk van den heelen bodem niets gekomen.

De landwegen zijn slecht; door aanleg van fietspaden tracht men vervoerders en fietsers te helpen

Hoogeloon e.a.

Zangp de Beerse wordt veel waterschade onder vanden; de gemeente Oostelbeers heeft hieraan veel schuld.

De grondstukken onder het Wilhelminakanaal voor het water van de Beerse is groot genoeg.

Voor het eerst in 1924 wordt Hoogeloon op kosten van het Waterschap van de Wemmel, de Beerse vanaf den provinciale weg tot de grenzen van de Oostelbeers.

Gemeente is niet aangesloten bij het Staatsbosbedrijf; heeft er in 1923 om gevraagd; voorloopig niet, geen geld.

Van verkoop van de Klapertsche heide aan den Staat kwam niets. Gemeente is thans zelve met de bebossing begonnen, dit jaar $\frac{1}{2}$ miljoen denner plantjes; in 1925 een miljoen. — Grond wordt niet geplagd, dat is te duur.

Gemeente heeft 150 hl. A. natuurruidelen bouwland. Is thans begonnen, met heide op langere termijn te verpachten.

Met staats hulp werden 7 boerderijen gesticht; het moet dien menschen bijzonder goed gaan.

Sinds jaren is men van de grondmij af. Staatsmijnfabriek te Hoogeloon wel het bijzonder goed; 950 kasien.

In plaats van vervolg onderwijs wordt thans voorbereidend landbouwend onderwijs gegeven; in elk van de drie gehuchten en cursus, die door gemeente met $\text{f} 50$ elke gesubsidieerd worden.

Bestuur Welens is bezig in Hoogeloon voor $\text{f} 91$, om een nieuwe kerk te bouwen; vraeg geen subsidie.

De nieuwe Roomsche kerk in Klapert kwam gereed; nog geen toren.